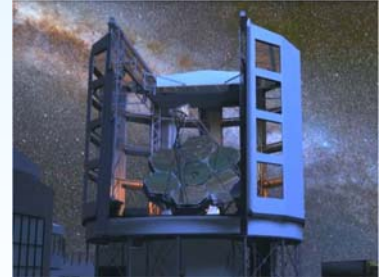
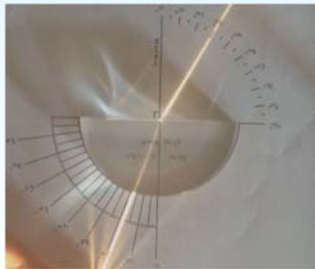
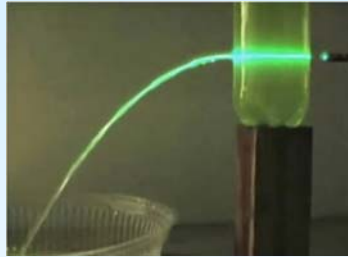
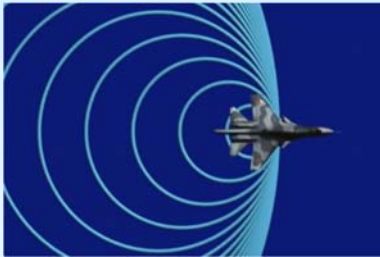

Vågrörelselära och optik

Kapitel 32 - Elektromagnetiska vågor

Vincent Hedberg - Lunds Universitet

1

Elektromagnetiska vågor Maxwells ekvationer

Del 1. Maxwells ekvationer

James Clerk Maxwell

- Unified Electric and Magnetic Theory.
- Predicted **Electromagnetic Wave Propagation**
- Theorized that **light** was an electromagnetic wave.
- Could "**low-frequency**" waves be generated?

James Clerk Maxwell (1831-1879)

Vincent Hedberg - Lunds Universitet

2

Elektromagnetiska vågor

Maxwells ekvationer

Maxwells ekvationer

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{A} = \frac{Q_{\text{encl}}}{\epsilon_0} \quad (\text{Gauss's law})$$

$$\oint \vec{B} \cdot d\vec{A} = 0 \quad (\text{Gauss's law for magnetism})$$

$$\oint \vec{B} \cdot d\vec{l} = \mu_0 \left(i_C + \epsilon_0 \frac{d\Phi_E}{dt} \right)_{\text{encl}} \quad (\text{Ampere's law})$$

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{l} = -\frac{d\Phi_B}{dt} \quad (\text{Faraday's law})$$

$\vec{E}$ - the electric field intensity (N/C)

Φ_E - electric flux (Nm²/C)

$\vec{B}$ - magnetic field strength (A/m)

Φ_B - magnetic flux (T/m²)

Elektromagnetiska vågor

Maxwells ekvationer

Konsekvenserna av Maxwells ekvationer för magnetiska och elektriska fält:

1. Ett **statiskt elektriskt fält** kan existera **utan ett magnetiskt fält**.
Exempel: En kondensator med en konstant laddning utan magnetiskt fält.
2. Ett **konstant magnetiskt fält** kan existera **utan ett elektriskt fält**.
Exempel: Ledning med konstant ström har magnet fält men inte elektriskt fält
3. Finns ett **elektriskt fält som varierar med tiden** finns också **magnet fält**.
4. Finns ett **magnetiskt fält som varierar med tiden** finns också **elektriskt fält**.
5. **Magnet fält** kan genereras av permanent **magneter**, en elektrisk **ström** eller ett **elektriskt fält** som varierar med tiden.
6. Magnetiska monopoler existerar inte. Alla flödeslinjer som beskriver magnetfält är slutna.

Elektromagnetiska vågor Maxwells ekvationer

6. Magnetiska monopoler existerar inte enligt de experiment som hittills gjorts.

Enligt vissa teorier kan magnetiska monopoler existera och flera experiment runt om i världen letar efter dem. Bland annat mitt ATLAS experiment:

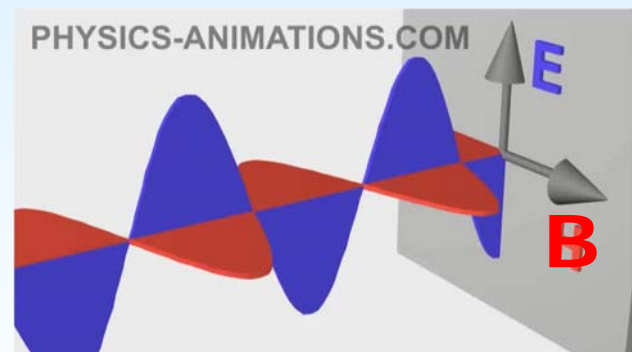
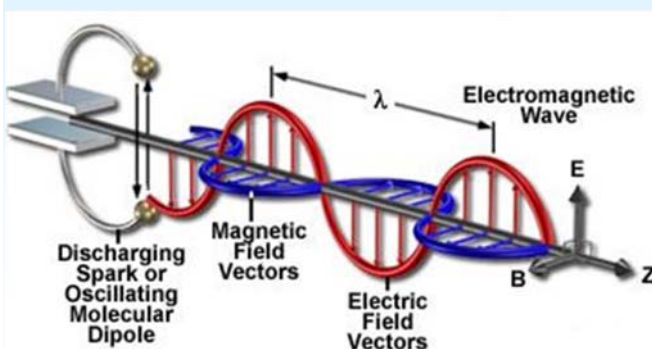
Men inget experiment har hittat monopoler !

Elektromagnetiska vågor Maxwells ekvationer

Den elektromagnetiska vågen består av ett elektriskt och ett magnetiskt fält.

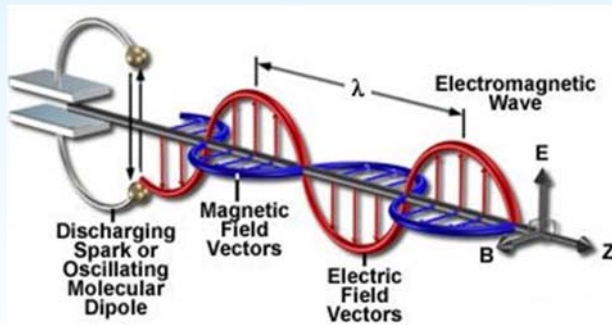
Elektromagnetiska vågor Maxwells ekvationer

Elektromagnetiska vågor skapas av **laddade partiklar** som är **i rörelse**.

En elektromagnetisk våg kan **transportera energi i vakuum** (men inte en mekanisk våg).

En elektromagnetisk våg kan skapas av en urladdningskondensator:

Fältet är starkast 90 grader mot laddningarnas rörelse och noll i samma riktning som laddningarnas rörelse.

När **laddningarna** åker upp och ner i gnistgapet skapas ett **magnetisk fält** i horisontal planet.

Det varierande magnet fältet generar ett vertikalt **elektriskt fält**.

Det magnetiska och elektriska fälten utbreder sig i rymden som en **elektromagnetisk våg**.

Elektromagnetiska vågor Maxwells ekvationer

Experiment som visar hur laddningar i rörelse skapar ett elektromagnetiskt fält.

<https://www.youtube.com/watch?v=9gDF1l6Ge7g>

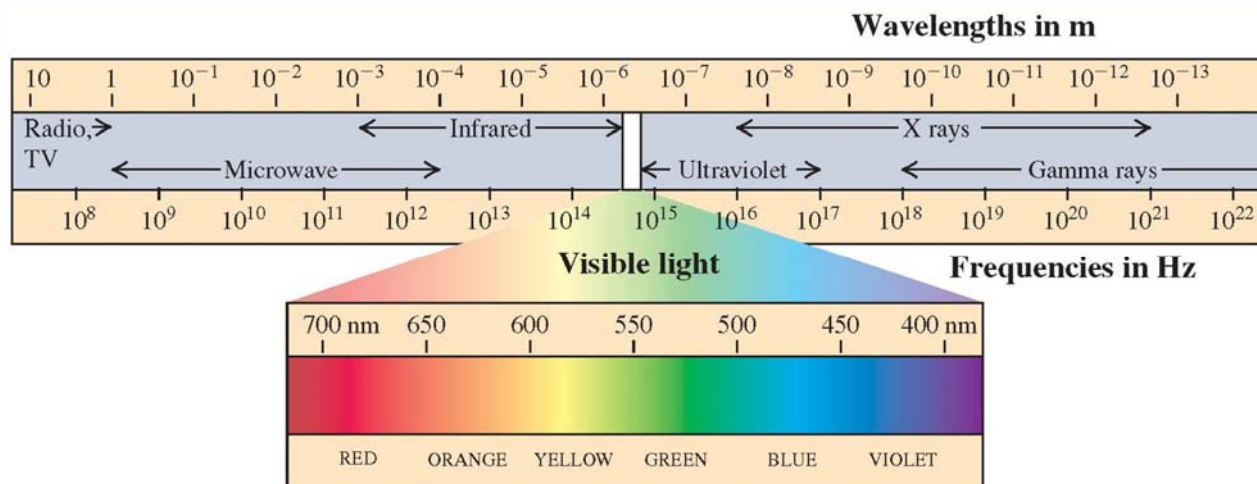

Del 2. Elektromagnetiska vågor

Det elektromagnetiska spektrumet

$$\lambda = c / f$$

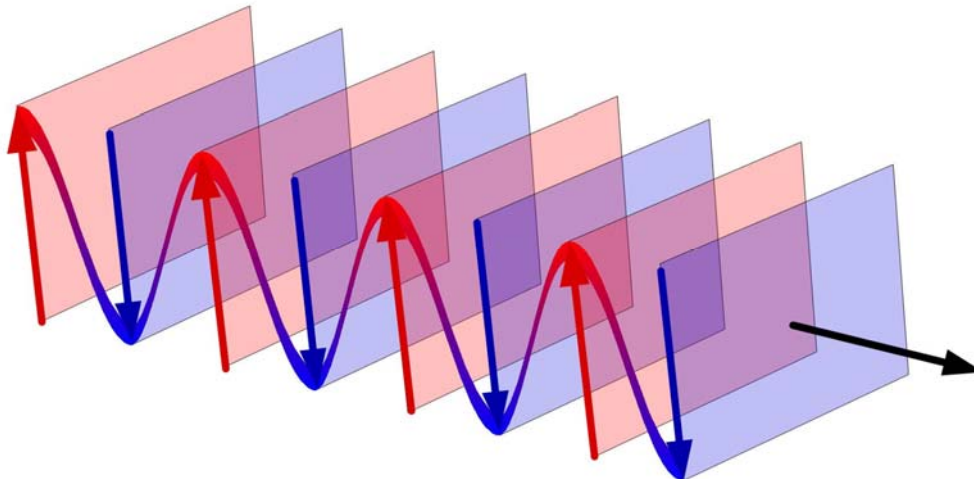

Elektromagnetiska vågor

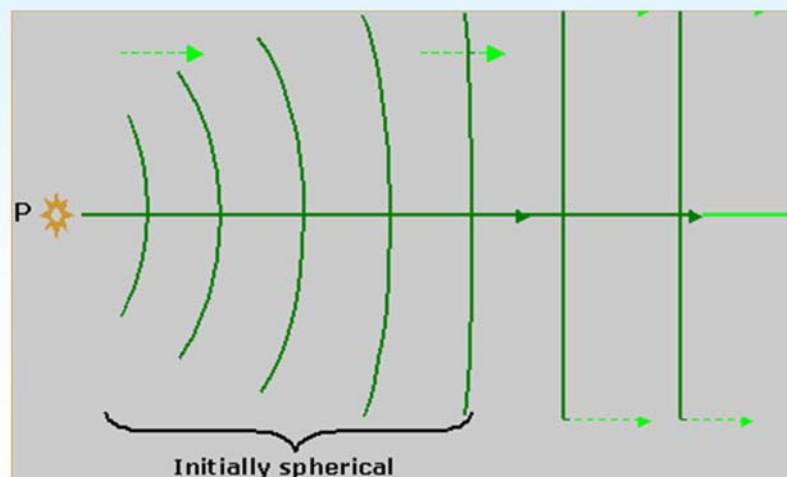
Vågfronter: ytor med konstant fas

Elektromagnetiska vågor

Vågfronter beror på avståndet till källan

Elektromagnetiska vågor

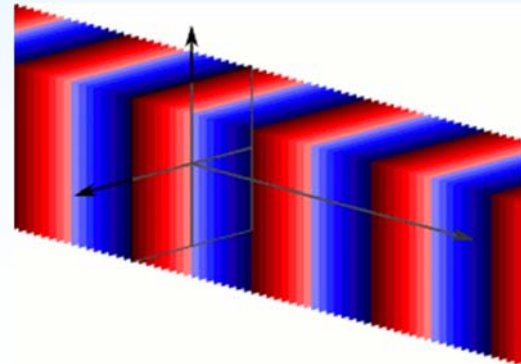
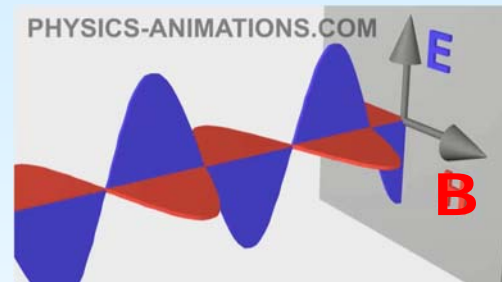

Elektromagnetiska vågor är transversella eftersom E- och B-fälten är vinkelräta mot utbredningsriktningen.

En plan våg är en våg med konstant frekvens vars vågfronter är oändliga parallella plan med konstant topp-till-topp-amplitud.

Vid en viss punkt och tid har alla E och B-vektorerna i planet samma storlek.

Fullständiga plana vågor existerar inte eftersom endast en våg med oändlig utsträckning kan vara plan. Men många vågor är approximativt plana vågor i ett lokaliserat område i rymden.

Elektromagnetiska vågor

För plana elektromagnetiska vågor kan man hitta relationer mellan storleken på det magnetiska och elektriska fältet från två av Maxwells ekvationer:

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{l} = -\frac{d\Phi_B}{dt} \quad (\text{Faraday's law})$$

$$\Rightarrow E = cB$$

$$\oint \vec{B} \cdot d\vec{l} = \mu_0 \left(i_c + \epsilon_0 \frac{d\Phi_E}{dt} \right)_{\text{encl}} \quad (\text{Ampere's law})$$

$$\Rightarrow E = \frac{B}{\epsilon_0 \mu_0 c}$$

ϵ = Permittiviteten = Ett mediums förmåga att ha ett elektriskt fält i sig.

μ = Permeabilitet = Ett mediums förmåga att ha ett magnetiskt fält i sig.

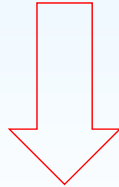
Ljushastigheten från Maxwells ekvationer:

$$E = c B \quad \text{from Faraday's law}$$

$$E = B / (\epsilon_0 \mu_0 c) \quad \text{from Ampere's law}$$

$$\epsilon_0 \text{ is the permittivity in vacuum} = 8.85 \times 10^{-12} \text{ F/m}$$

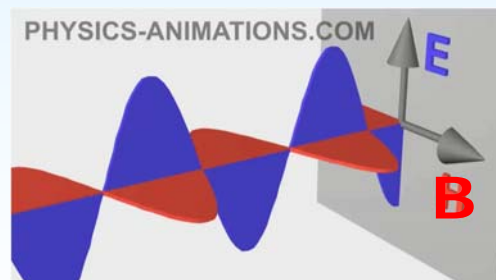
$$\mu_0 \text{ is the permeability in vacuum} = 1.26 \times 10^{-6} \text{ N/A}^2$$

$$c = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_0 \mu_0}} = 3.00 \times 10^8 \text{ m/s}$$

Del 3. Vågfunktionen

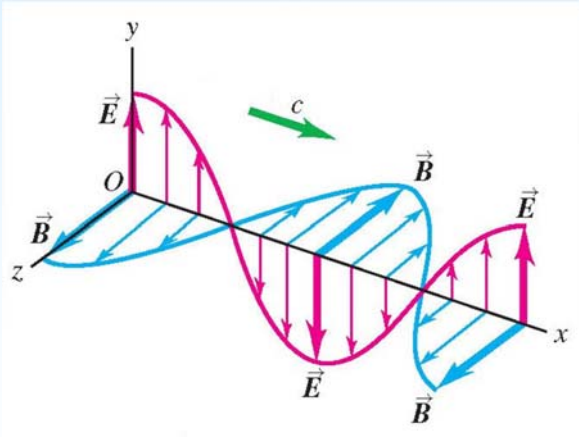

Elektromagnetiska vågor

Vågfunktionen

Den elektromagnetiska vågfunktionen
för sinusformade vågor

$$\vec{E}(x, t) = \hat{j}E_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

$$\vec{B}(x, t) = \hat{k}B_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

inte samma k

(det ena är en riktningsvektor och den andra vågtalet)

Elektromagnetiska vågor

Vågfunktionen

$$\vec{E}(x, t) = \hat{j}E_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

$$\vec{B}(x, t) = \hat{k}B_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

Amplituden: $E_{\max} = c B_{\max}$

Vågtalet: $k = \frac{2\pi}{\lambda}$

$$c = \lambda / T$$

$$f = 1 / T$$

Vinkelfrekvensen: $\omega = \frac{2\pi}{T}$

$$c = \lambda / T = (2\pi/k) / (2\pi/\omega) = \omega / k$$

Elektromagnetiska vågor

Faradays lag

Uppgift: Visa att $E_{\max} = c B_{\max}$

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{l} = -\frac{d\Phi_B}{dt} \quad (\text{Faraday's law})$$

Plan våg

$$\frac{\partial E_y(x, t)}{\partial x} = -\frac{\partial B_z(x, t)}{\partial t}$$

Vågfunktionen:

$$\vec{E}(x, t) = \hat{j}E_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

$$\vec{B}(x, t) = \hat{k}B_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

$$-E_{\max} k \sin(kx - \omega t) = -B_{\max} \omega \sin(kx - \omega t)$$

$$E_{\max} = \frac{\omega}{k} B_{\max} = c B_{\max}$$

Jämför vågfunktioner

Mekaniska vågor

$$y(x, t) = A \cos(kx - \omega t)$$

Amplitud: A

Vågtalet: $k = \frac{2\pi}{\lambda}$

Vinkelfrekvens: $\omega = \frac{2\pi}{T}$

$$v = \lambda / T = \omega / k$$

Elektromagnetiska vågor

$$\vec{E}(x, t) = \hat{j}E_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

$$\vec{B}(x, t) = \hat{k}B_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

Amplitud: $E_{\max} = c B_{\max}$

Vågtalet: $k = \frac{2\pi}{\lambda}$

Vinkelfrekvens: $\omega = \frac{2\pi}{T}$

$$c = \lambda / T = \omega / k$$

Elektromagnetiska vågor

Vågfunktionen

I ett dielektrisk material är ljushastigheten mindre än c !

Elektromagnetiska vågor i materia:

$$\begin{aligned} c &\rightarrow v \\ \mu_0 &\rightarrow \mu \\ \epsilon_0 &\rightarrow \epsilon \end{aligned}$$

$$c = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_0 \mu_0}}$$

$$v = \frac{1}{\sqrt{\epsilon \mu}}$$

Dielektrisk konstant

$$K = \epsilon / \epsilon_0$$

Relative permeabilitet

$$K_m = \mu / \mu_0$$

Elektromagnetiska vågor

Vågfunktionen

Elektromagnetiska vågor i vakuum

$$E = c B \quad \text{from Faraday's law}$$

$$E = B / (\epsilon_0 \mu_0 c) \quad \text{from Ampere's law}$$

$$c = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_0 \mu_0}}$$

Elektromagnetiska vågor i materia

$$E = v B \quad \text{from Faraday's law}$$

$$E = B / (\epsilon \mu v) \quad \text{from Ampere's law}$$

$$v = \frac{1}{\sqrt{\epsilon \mu}}$$

Permittivitet

Permeabilitet

$$\frac{c}{v} = n = \frac{\frac{1}{\sqrt{\epsilon_0 \mu_0}}}{\frac{1}{\sqrt{\epsilon \mu}}} = \sqrt{K K_m} \cong \sqrt{K}$$

$$v = \frac{c}{\sqrt{K K_m}}$$

Brytnings index

Dielektrisk konstant

Relativ permeabilitet

$$K = \epsilon / \epsilon_0$$

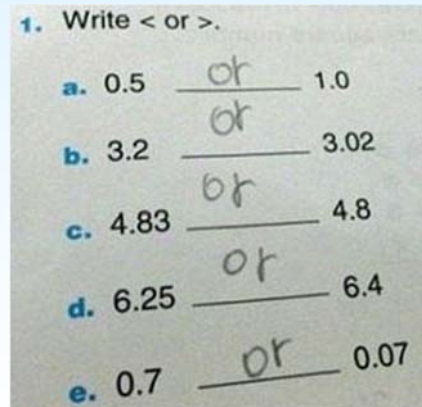
$$K_m = \mu / \mu_0$$

Elektromagnetiska vågor problem

Del 4. Problem lösning

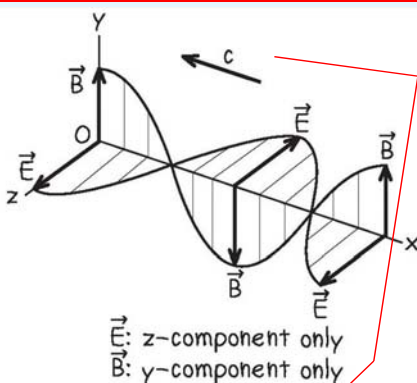

Elektromagnetiska vågor problem

En laser skickar ut en sinus formad elektromagnetisk våg i den negativ x-riktningen med våglängden $10.6 \mu\text{m}$.
E-fältet är i z-riktningen och $E_{\text{max}} = 1.5 \text{ MV/m}$.

Vad blir vågfunktionen för laser strålen ?

$$E_{\text{max}} = c B_{\text{max}}$$

$$k = 2\pi/\lambda$$

$$c = \omega/k$$

$$B_{\text{max}} = \frac{E_{\text{max}}}{c} = \frac{1.5 \times 10^6 \text{ V/m}}{3.0 \times 10^8 \text{ m/s}} = 5.0 \times 10^{-3} \text{ T}$$

$$k = \frac{2\pi}{\lambda} = \frac{2\pi \text{ rad}}{10.6 \times 10^{-6} \text{ m}} = 5.93 \times 10^5 \text{ rad/m}$$

$$\omega = ck = (3.00 \times 10^8 \text{ m/s})(5.93 \times 10^5 \text{ rad/m}) = 1.78 \times 10^{14} \text{ rad/s}$$

$$\vec{E}(x, t) = \hat{k}(1.5 \times 10^6 \text{ V/m}) \times \cos[(5.93 \times 10^5 \text{ rad/m})x + (1.78 \times 10^{14} \text{ rad/s})t]$$

$$\vec{B}(x, t) = \hat{j}(5.0 \times 10^{-3} \text{ T}) \times \cos[(5.93 \times 10^5 \text{ rad/m})x + (1.78 \times 10^{14} \text{ rad/s})t]$$

Elektromagnetiska vågor problem

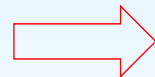
Gult ljus med $f = 5.09 \times 10^{14}$ Hz går från vakuum in i en diamant.

Vad är våglängden i vakuum ?

Vad är våglängden och våghastigheten i diamanten om $K = 5.84$ & $K_m = 1.00$

Vakuum:

$$v = c = \lambda / T = \lambda f$$

$$\lambda_{\text{vacuum}} = \frac{c}{f} = \frac{3.00 \times 10^8 \text{ m/s}}{5.09 \times 10^{14} \text{ Hz}} = 5.89 \times 10^{-7} \text{ m} = 589 \text{ nm}$$

Diamant:

$$v = \frac{c}{\sqrt{KK_m}}$$

$$v_{\text{diamond}} = \frac{c}{\sqrt{KK_m}} = \frac{3.00 \times 10^8 \text{ m/s}}{\sqrt{(5.84)(1.00)}} = 1.24 \times 10^8 \text{ m/s}$$

$$\lambda_{\text{diamond}} = \frac{v_{\text{diamond}}}{f} = \frac{1.24 \times 10^8 \text{ m/s}}{5.09 \times 10^{14} \text{ Hz}} = 2.44 \times 10^{-7} \text{ m} = 244 \text{ nm}$$

Elektromagnetiska vågor problem

Radiovågor med 90.0 MHz går från vakuum in i isolerande ferrit.

Vad är våglängden i vakuum ?

Vad är våglängden och våghastigheten i ferrit om $K = 10.0$ & $K_m = 1000$

$$v = \lambda / T = \lambda f = c$$

$$v = \frac{c}{\sqrt{KK_m}}$$

$$\lambda_{\text{vacuum}} = \frac{c}{f} = \frac{3.00 \times 10^8 \text{ m/s}}{90.0 \times 10^6 \text{ Hz}} = 3.33 \text{ m}$$

$$v_{\text{ferrite}} = \frac{c}{\sqrt{KK_m}} = \frac{3.00 \times 10^8 \text{ m/s}}{\sqrt{(10.0)(1000)}} = 3.00 \times 10^6 \text{ m/s}$$

$$\lambda_{\text{ferrite}} = \frac{v_{\text{ferrite}}}{f} = \frac{3.00 \times 10^6 \text{ m/s}}{90.0 \times 10^6 \text{ Hz}} = 3.33 \times 10^{-2} \text{ m} = 3.33 \text{ cm}$$

Del 5. Effekt och intensitet

Blå Laser

Effekt = 1 W

Repetition: Mekaniska vågor: Effekt

Vågens effekt (P): Den momentana hastigheten med vilken energi transporteras av vågen. (P = energi per tidsenhet)

Enhet: W eller J/s

Våg intensitet (I): Medeleffekten som passerar en yta vinkelrät mot vågens riktning. (I = effekt per ytenhet).

Enhet: W/m²

$$I = P_{av} / \text{Area}$$

Allmänt för effekt:

$$P = \vec{F} \cdot \vec{v} \quad (\text{instantaneous rate at which force } \vec{F} \text{ does work on a particle})$$

Vågens effekt (P):

$$P(x, t) = F_y(x, t)v_y(x, t)$$

om y är den enda riktningen där hastigheten inte är noll

Elektromagnetiska vågor

Effekt och intensitet

Energitäthet (u):

Energi per volymenhet p.g.a. ett elektriskt och magnetiskt fält

Enhet: J/m^3

Effekt (P):

Den momentana hastighet med vilken energi överförs längs en våg.

Enhet: W eller J/s

Poynting vektorn ($\vec{S}$):

Energi som överförs per tidsenhet per ytenhet = Effekt per ytenhet.

Enhet: W/m^2

Intensitet (I):

Genomsnittlig effekt per ytenhet genom en yta som är vinkelrät mot vågriktning = medelvärdet av S

Enhet: W/m^2

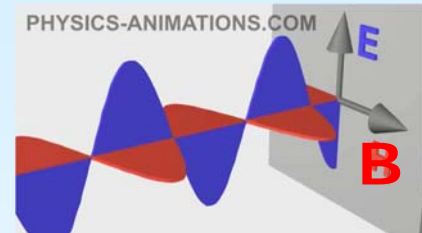
Elektromagnetiska vågor

Effekt och intensitet

Energitäthet
(energi per volymenhet)
från elektromagnetiskt fält:

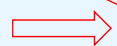
$$u = \frac{1}{2} \epsilon_0 E^2 + \frac{1}{2\mu_0} B^2$$

$$\begin{aligned} E &= c B && \text{from Faraday's law} \\ E &= B / (\epsilon_0 \mu_0 c) && \text{from Ampere's law} \end{aligned}$$

+

$$c = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_0 \mu_0}}$$

$$B^2 = \epsilon_0 \mu_0 E^2$$

$$u = \frac{1}{2} \epsilon_0 E^2 + \frac{1}{2\mu_0} (\sqrt{\epsilon_0 \mu_0} E)^2 = \epsilon_0 E^2$$

Energi E-fält

Energi B-fält

där

$$E(x, t) = E_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

Slutsats: De elektriska och magnetiska fälten bär på samma mängd energi. Energitätheten varierar med position och tid.

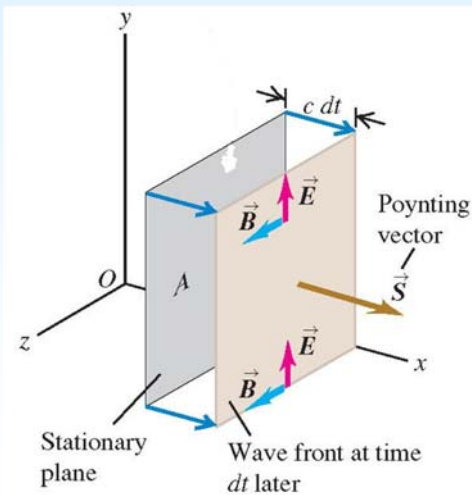
Elektromagnetiska vågor

Effekt och intensitet

Energi överföring = energi som överförs per tidsenhet per ytenhet.

S = Effekt per ytenhet = Energi överföring = Energiflöde

$$\vec{S} = \frac{1}{\mu_0} \vec{E} \times \vec{B} \quad (\text{Poynting vector in vacuum})$$

Sinusformade vågor:

$$\begin{aligned} \vec{S}(x, t) &= \frac{1}{\mu_0} \vec{E}(x, t) \times \vec{B}(x, t) \\ &= \frac{1}{\mu_0} [\hat{j} E_{\max} \cos(kx - \omega t)] \times [\hat{k} B_{\max} \cos(kx - \omega t)] \end{aligned}$$

$$S_x(x, t) = \frac{E_{\max} B_{\max}}{\mu_0} \cos^2(kx - \omega t)$$

Amplituden = maximal energi överföring

Elektromagnetiska vågor

Effekt och intensitet

Intensitet = medelvärdet av S

$$S_x(x, t) = \frac{E_{\max} B_{\max}}{\mu_0} \cos^2(kx - \omega t)$$

medelvärdet av $\cos^2(x) = 1/2$

$$E = c B$$

$$I = S_{\text{av}} = \frac{E_{\max} B_{\max}}{2\mu_0} = \frac{E_{\max}^2}{2\mu_0 c}$$

Elektromagnetiska vågor i materia:

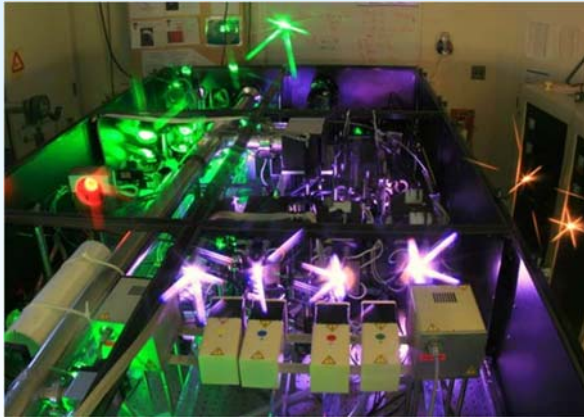
$$\mu_0 \rightarrow \mu$$

$$c = \frac{1}{\sqrt{\epsilon_0 \mu_0}} \longrightarrow v = \frac{1}{\sqrt{\epsilon \mu}}$$

The Hercules Petawatt Laser

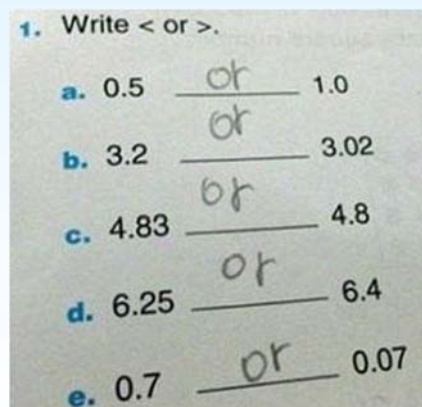
Effekt = 300 TW = 3×10^{14} W

Intensitet = 2×10^{22} W/cm²

För att få samma intensitet från solens ljus behöver man fokusera alla solstrålar som träffar jorden på ett sandkorn.....

Del 5. Problem lösning

Elektromagnetiska vågor problem

En sinusformad elektromagnetisk våg har $E_{\max} = 100 \text{ V/m}$.

Vad är $B_{\max}$?

Vad är den maximala energitätheten ?

Givet:

$$\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ T} \cdot \text{m/A}$$

$$\epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2/\text{N} \cdot \text{m}^2$$

$$B_{\max} = \frac{E_{\max}}{c} = \frac{100 \text{ V/m}}{3.00 \times 10^8 \text{ m/s}} = 3.33 \times 10^{-7} \text{ T}$$

$$E(x, t) = E_{\max} \cos(kx - \omega t)$$

$$u(x, t) = \epsilon_0 E^2 = \epsilon_0 E_{\max}^2 \cos^2(kx - \omega t)$$

$$u_{\max} = \epsilon_0 E_{\max}^2 = (8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2/\text{N} \cdot \text{m}^2)(100 \text{ N/C})^2 \\ = 8.85 \times 10^{-8} \text{ N/m}^2 = 8.85 \times 10^{-8} \text{ J/m}^3$$

Elektromagnetiska vågor problem

En sinusformad elektromagnetisk våg har $E_{\max} = 100 \text{ V/m}$ och $B_{\max} = 3.33 \times 10^{-7} \text{ T}$.

Vad blir vågens intensitet ?

Givet:

$$\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ T} \cdot \text{m/A}$$

$$\epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2/\text{N} \cdot \text{m}^2$$

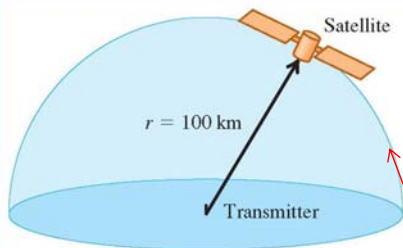
$$S_x(x, t) = \frac{E_{\max} B_{\max}}{\mu_0} \cos^2(kx - \omega t)$$

$$I = S_{\text{av}} = \frac{E_{\max} B_{\max}}{2\mu_0}$$

$$I = S_{\text{av}} = \frac{E_{\max} B_{\max}}{2\mu_0} = \frac{(100 \text{ V/m})(3.33 \times 10^{-7} \text{ T})}{2 \times 4\pi \times 10^{-7} \text{ T} \cdot \text{m/A}} = 13.2 \text{ W/m}^2$$

Elektromagnetiska vågor problem

En radiostation skickar ut en sinusvåg med medeleffekten 50 kW. Vad blir amplituden på vågen om den detekteras av en satellit på 100 km avstånd ?

$$\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ T} \cdot \text{m/A}$$

$$\epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2/\text{N} \cdot \text{m}^2$$

Arean: $A = 2\pi R^2 = 2\pi(1.00 \times 10^5 \text{ m})^2 = 6.28 \times 10^{10} \text{ m}^2$

I från metod 1: $I = \frac{P}{A} = \frac{P}{2\pi R^2} = \frac{5.00 \times 10^4 \text{ W}}{6.28 \times 10^{10} \text{ m}^2} = 7.96 \times 10^{-7} \text{ W/m}^2$

I från metod 2: $I = S_{\text{av}} = \frac{E_{\text{max}} B_{\text{max}}}{2\mu_0} = \frac{E_{\text{max}}^2}{2\mu_0 c} = 7.96 \times 10^{-7} \text{ W/m}^2$

Amplituden för E: $E_{\text{max}} = \sqrt{2\mu_0 c S_{\text{av}}} = \sqrt{2(4\pi \times 10^{-7} \text{ T} \cdot \text{m/A})(3.00 \times 10^8 \text{ m/s})(7.96 \times 10^{-7} \text{ W/m}^2)} = 2.45 \times 10^{-2} \text{ V/m}$

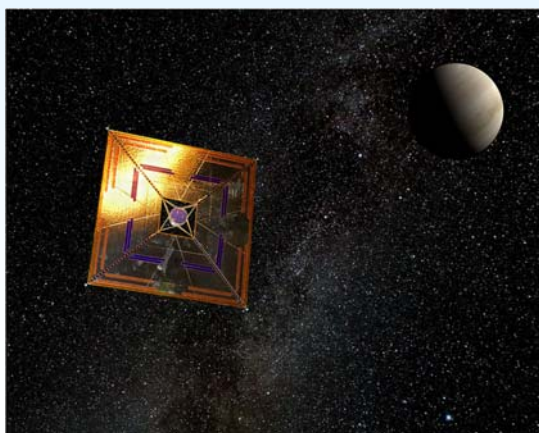
Amplituden för B: $B_{\text{max}} = \frac{E_{\text{max}}}{c} = 8.17 \times 10^{-11} \text{ T}$

Elektromagnetiska vågor rörelsemängd och krafter

Del 6. Rörelsemängd och krafter

IKAROS

Satellit med 20 m stort solsegel (tjocklek 0.0075 mm)

Elektromagnetiska vågor rörelsemängd och krafter

Kinematik

Impuls:
$$\vec{J} = \int_{t_1}^{t_2} \Sigma \vec{F} dt$$

Impuls-rörelsemängds teoremet:
$$\vec{J} = \vec{p}_2 - \vec{p}_1$$

Impulsen = Ändringen av rörelsemängden

Elektromagnetiska vågor rörelsemängd och krafter

Elektromagnetiska vågor har en rörelsemängd ($p = E/c$).

Om en våg absorberas eller reflekteras så överförs rörelsemängden till materialets yta.

Överföringen av rörelsemängden skapar en kraft på ytan.

Strålningstryck (p_{rad}) = Kraft per ytenhet ($p_{\text{rad}} = F/A$).

$$p_{\text{rad}} = \frac{S_{\text{av}}}{c} = \frac{I}{c} \quad (\text{radiation pressure, wave totally absorbed})$$

$$p_{\text{rad}} = \frac{2S_{\text{av}}}{c} = \frac{2I}{c} \quad (\text{radiation pressure, wave totally reflected})$$

Elektromagnetiska vågor rörelsemängd och krafter

Crooke's radiometer

Strålningstryck eller en termisk effekt ?

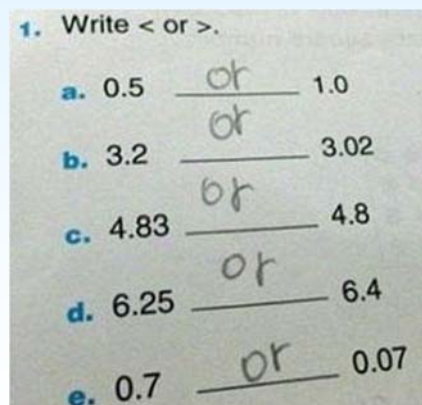
https://www.youtube.com/watch?v=r7NEI_C9Yh0

Elektromagnetiska vågor problem

Del 7. Problem lösning

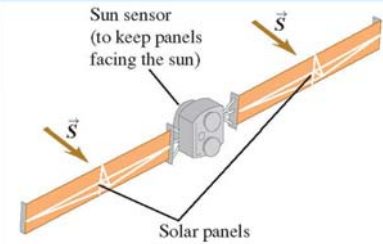

Elektromagnetiska vågor problem

En satellit har 4.0 m^2 stora solpaneler som träffas av sol ljus med intensiteten $1.4 \times 10^3 \text{ W/m}^2$.

Om allt ljus absorberas hur stor blir genomsnittseffekten ?

Intensitet = effekt per ytenhet:

$$I = P_{\text{av}} / A_{\text{area}}$$

$$P = IA = (1.4 \times 10^3 \text{ W/m}^2)(4.0 \text{ m}^2) \\ = 5.6 \times 10^3 \text{ W} = 5.6 \text{ kW}$$

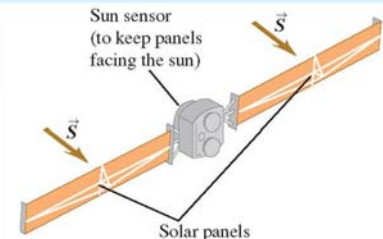

Elektromagnetiska vågor problem

En satellit har 4.0 m^2 stora solpaneler som träffas av sol ljus med intensiteten $1.4 \times 10^3 \text{ W/m}^2$.

Om allt ljus absorberas hur stor blir kraften på sol panelerna ?

$$p_{\text{rad}} = \frac{S_{\text{av}}}{c} = \frac{I}{c} \quad (\text{radiation pressure, wave totally absorbed})$$

$$p_{\text{rad}} = 1.4 \times 10^3 / 3.0 \times 10^8 = 4.7 \times 10^{-6} \text{ N/m}^2$$

Tryck = Kraft per ytenhet:

$$F = p_{\text{rad}}A = (4.7 \times 10^{-6} \text{ N/m}^2)(4.0 \text{ m}^2) = 1.9 \times 10^{-5} \text{ N}$$